

Tematikus összeállítás

FIATAL KUTATÓK AKADÉMIÁJA: A FIATAL KUTATÓK HELYZETE ÉS KÉPVISELETE MAGYARORSZÁGON

HUNGARIAN YOUNG ACADEMY: THE SITUATION AND REPRESENTATION OF EARLY-CAREER RESEARCHERS IN HUNGARY

VENDÉGSZERKESZTŐK: KECSKÉS GÁBOR, SOLYMOSI KATALIN, WILHELM IMOLA

KÖSZÖNTŐ – VENDÉGSZERKESZTŐI ELŐSZÓ

WELCOME AND FOREWORD FROM THE GUEST EDITORS

Kecskés Gábor¹, Solymosi Katalin², Wilhelm Imola³

¹ PhD, Széchenyi István Egyetem, Győr; Társadalomtudományi Kutatóközpont, Budapest
kecskesg@ga.sze.hu

² PhD, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest
dr.solymosi.katalin@gmail.com

³ PhD, Szegedi Biológiai Kutatóközpont, Szeged
wilhelm.imola@brc.hu

ÖSSZEFOGLALÁS

A Fialat Kutatók Akadémiájának (FKA) kezdeményezésére létrejött tematikus összeállítás bemutatja a nemzeti és nemzetközi fiatal akadémiák megalakulását, történetét és tevékenységét. Kiemelten foglalkozunk a magyarországi fiatal kutatók nehézségeivel, és ezekre megoldásokat is javasolunk.

ABSTRACT

This thematic compilation, initiated by the Hungarian Young Academy (HYA), presents the foundation, history, and activities of national and international young academies. The papers focus on the difficulties faced by young researchers in Hungary and suggest solutions to overcome the challenges.

Kulcsszavak: Fialat Kutatók Akadémiája, pályázatok, ösztöndíjak

Keywords: Hungarian Young Academy, grants, fellowships

A *Magyar Tudomány* ezen tematikus összeállítása a fiatal kutatókat különösen foglalkoztató kérdésekre összpontosít, ugyanakkor az itt felvetett jelenségek és javaslatok bizonyosan nem közömbösek a senior kutatók, de a legszélesebb értelemben vett közvélemény számára sem. A Magyar Tudományos Akadémia (MTA) 2025-ös bicentenáriumi ünnepségsorozatához közeledve, reményeink szerint, a cikkek a hazai tudományos élet jövőjét illetően is fontos gondolatokat közvetítenek. Az írások szerzőgárdája túlnyomórészt a Fiatal Kutatók Akadémiája (FKA) mint az MTA partnerszervezete tagjai közül kerül ki, és az egyes írások témái szorosan kapcsolódnak az FKA tevékenységeihez és missziójához.

Az FKA a Polgári Törvénykönyv szerinti polgári jogi társaság, amelynek működési elvei az FKA Alapszabályában vannak rögzítve. Ezt egyéves előkészítő munka után az MTA Elnökségének 2019. március 21-én kelt határozata hagyta jóvá, így szervezetünk 2019 óta működik hivatalosan. Az FKA elismerésének újabb fontos állomása 2021 májusa volt, amikor az MTA Közgyűlésének 24/2021. (V. 3.) számú határozata beiktatta az FKA-t az MTA Alapszabályába. Eszerint „az Akadémia támogatja a Fiatal Kutatók Akadémiáját (FKA), mely a Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagságán belül alakult, az Akadémia közfeladataival összhangban működő tudományos társaság. Az FKA alapszabálya szerinti célja, hogy részt vegyen az Akadémia tudományos tevékenységében, Magyarországon és külföldön képviselje a fiatal kutatók közösséget, tevékenységével elősegítse a fiatal kutatók szakmai fejlődését, valamint erősítse a kutatók és a társadalom közötti kapcsolatot.” Ennek szellemében készültek az alábbiakban olvasható írások, amelyek rávilágítanak a fiatal kutatók széles körű tevékenységeire, amelyek mögött őszinte és szenvedélyes érdeklődés, hivatástudat húzódik meg.

A tematikus összeállítás elején ismertetjük a fiatal akadémiák és a fiatal kutatók részvételének fontosságát a tudománypolitikában, majd egy historikus célú, anekdotikus igénnyel megírt tanulmány mutatja be az FKA 2019-es alapításához vezető folyamatot és az FKA eddigi tevékenységét. Az ezt követő cikk az FKA 2021-es fiatal kutatói felmérésének főbb tanulságairól szól. Egy külön tanulmány foglalkozik az FKA javaslatainak bemutatásával, amelyek a magyarországi fiatal kutatók helyzetének javítását segíthetik elő, majd terítékre kerül az ösztöndíjak és támogatások szerepe a fiatal kutatói életpályán.